

Redakcja:

Joanna Dobrowolska-Polak (redaktor naczelny), Marta Götz, Piotr Cichocki

Biuletyn Instytutu Zachodniego

Autor: mgr Ryszarda Formuszewicz

Przyszły status prawny Widocznego Znak. Rządowy projekt ustawy o utworzeniu Fundacji Niemieckie Muzeum Historyczne

Niemiecki rząd poinformował dnia 3 września 2008 r. o przyjęciu projektu ustawy regulującej docelowy status prawny placówki Widoczny Znak przeciwko ucieczce i wypędzeniu (*sichtbares Zeichen gegen Flucht und Vertreibung*). Zapowiedź jej utworzenia została zawarta w umowie koalicyjnej partii rządzących CDU/CSU i SPD z 11 listopada 2005 r., a koncepcję realizacji tego zamierzenia ogłoszono 19 marca 2008 r.

Zgodnie z projektem ustawy Widoczny Znak urzeczywistniony zostanie w formie fundacji niesamodzielnej prawa publicznego o nazwie *Stiftung Flucht, Vertreibung, Versöhnung* (Fundacja Ucieczka, Wypędzenie, Pojednanie). Jej głównym zadaniem będzie prowadzenie ośrodka wystawienniczo-dokumentacyjnego w Berlinie, zlokalizowanego w zabytkowym biurówcu *Deutschlandhaus*. Organizacyjnie Widoczny Znak znajdzie się w strukturze powstającej federalnej Fundacji Niemieckie Muzeum Historyczne, która będzie następcą prawnym działającej obecnie spółki *Deutsches Historisches Museum-GmbH*. Powiązanie Widocznego Znak z działającym dużym muzeum, zgodnie z zaprezentowaną w marcu 2008 r. koncepcją, umożliwi relatywnie szybką realizację tego zamierzenia poprzez wykorzystanie istniejących już zasobów.

Fundacje prawa publicznego to forma prawna często wybierana w Niemczech dla instytucji kultury, a także dla szkół wyższych (fundacje prawa publicznego znane są także prawu polskiemu – status taki mają: Zakład Narodowy

im. Ossolińskich, Centrum Badania Opinii Społecznej oraz Zakłady Kórnickie). Fundacja taka powoływana jest na mocy ustawy, w której określona zostaje zasadnicza struktura organizacyjna i cel, który fundacja ma realizować. Nadanie Widocznemu Znakowi formy fundacji prawa publicznego realizuje dwa cele: z jednej strony podkreśla zakwalifikowanie upamiętnienia wypędzeń jako zadania państwa, realizowanego przy zaangażowaniu partnerów społecznych, z drugiej strony natomiast wskazuje na odrębność przedsięwzięcia od prywatnoprawnej inicjatywy Centrum przeciwko Wypędzeniom pod auspicjami Związku Wypędzonych. Państwo jako fundator zapewnia sobie również trwały wpływ na funkcjonowanie *Stiftung Flucht, Vertreibung, Versöhnung*.

Prawo niemieckie dopuszcza ustanawianie zarówno fundacji mających osobowość prawną, jak i jej pozbawionych tzw. fundacji niesamodzielnych, o uproszczonej strukturze, nie wyposażonych w statut. Konstrukcja takiej fundacji oparta jest na stosunku typu powierniczego. Rozwiązanie to przyjęte zostało w stosunku do Widocznego Znak.

W planowanej fundacji niesamodzielnej *Stiftung Flucht, Vertreibung, Versöhnung* przewidziano dwa gremia: Radę Fundacji i Naukowe Koło Doradców. Powiązanie organizacyjne dwóch fundacji różnego typu może prowadzić do nieporozumień odnośnie do ich organów i gremiów: należy rozróżnić Kuratorium Fundacji Niemieckie Muzeum Historyczne oraz Radę Fundacji *Stiftung Flucht, Vertreibung, Versöhnung*, jak również odpowiednio Radę Naukową oraz Naukowe Koło Doradców.

Głównym gremium fundacji niesamodzielnej *Stiftung Flucht, Vertreibung, Versöhnung* ma być Rada Fundacji, licząca 13 członków. Z polskiej perspektywy szczególnie istotną kwestią jest reprezentacja Związku Wypędzonych, dla których przewidziano trzy miejsca w Radzie Fundacji. Pozostałych członków wskazują: Parlament Federalny (dwóch członków); MSZ, Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych oraz Pełnomocnik Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów (po jednym członku), a także Kościół ewangelicki, Kościół katolicki w Niemczech oraz Centralna Rada Żydów w Niemczech (również po jednej osobie). Wybór kandydatów należy do autonomicznej kompetencji podmiotów uprawnionych do reprezentacji w Radzie Fundacji, jednakże powołuje ich formalnie rząd federalny. Stwarza to możliwość oddziaływania (w szczególności zgodnie z postulatem *in außenpolitischer Verantwortung*) na skład personalny Rady Fundacji. Potencjalne spory rozstrzygane mają być na zasadzie consensusu. Przy czym decyzje w sprawach

---

personalnych zapadać będą dopiero po przyjęciu ustawy, a więc raczej nie wcześniej niż pod koniec roku.

Z urzędu do Rady Fundacji wchodzi prezes Fundacji Niemieckie Muzeum Historyczne oraz prezes Fundacji Dom Historii Republiki Federalnej Niemiec z Bonn, a zależność organizacyjną między Widocznym Znakiem a pierwszą z tych fundacji uwidacznia ponadto przyznane jej prezesowi prawo weta wobec decyzji Rady Fundacji w określonych w ustawie przypadkach. Uchwały zapadać będą zwykłą większością głosów. Przewodniczenie Radzie Fundacji zastrzeżone zostało dla przedstawiciela Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów. W posiedzeniach uczestniczyć mają również dyrektor fundacji oraz przewodniczący Naukowego Koła Doradców.

Kompetencje Rady Fundacji są znaczące: określa ona główne zarysy programu fundacji, a także decyduje o wszystkich zasadniczych sprawach fundacji, pod warunkiem respektowania interesów fundacji nadrzędnej, tj. Fundacji Niemieckie Muzeum Historyczne. Rada zadecyduje w szczególności o wykorzystaniu środków, o powołaniu członków Naukowego Koła Doradców, jak również o powołaniu i odwołaniu dyrektora fundacji niesamodzielnej.

Ekspertkie wsparcie działalności *Stiftung Flucht, Vertreibung, Versöhnung* zapewnić ma liczące do dziewięciu osób Naukowe Koło Doradców. Członków powołuje się na okres pięciu lat, z możliwością ponownego powołania. W posiedzeniach tego gremium uczestniczyć będą z prawem zabierania głosu zarówno przewodniczący Rady Fundacji, jak i dyrektor. Koncepcja realizacji Widocznego Znak zapowiadała „trwały udział” zagranicznych ekspertów, w szczególności z państw sąsiednich; założenie to powtórzone zostało także w uzasadnieniu do projektu ustawy. Jednakże sam projektowany tekst aktu prawnego nie zawiera żadnych formalnych wymogów międzynarodowej reprezentacji środowiska naukowego – zatem gremium jest otwarte na udział ekspertów zagranicznych, jednak Rada Fundacji nie jest formalnie zobowiązana do zapewnienia ich udziału w pracach Naukowego Koła Doradców.

Istotną rolę w ukształtowaniu wizerunku *Stiftung Flucht, Vertreibung, Versöhnung* może również odegrać dyrektor, którego zadania obejmują kierowanie fundacją niesamodzielną, wykonywanie uchwał Rady Fundacji i przygotowanie jej posiedzeń.

Uzasadnienie do projektu ustawy nie zawiera jeszcze pełnego szacunku kosztów uruchomienia *Stiftung Flucht, Vertreibung, Versöhnung* i prowadzonego

przez tę fundację ośrodka wystawienniczo-dokumentacyjnego. Finansowany będzie on jednak trwale w formie dotacji z budżetu federalnego. Do 2011 r. przewiduje się rocznie kwotę 2,5 mln euro na ten cel.

Załącznik - Projekt ustawy

Ustawa o utworzeniu Fundacji „Niemieckie Muzeum Historyczne” z dnia ...¹

Parlament Federalny uchwalił następującą ustawę:

ARTYKUŁ 1 USTAWA O UTWORZENIU FUNDACJI „NIEMIECKIE MUZEUM HISTORYCZNE” (DHMG)²

ROZDZIAŁ 1 FUNDACJA „NIEMIECKIE MUZEUM HISTORYCZNE”

§ 1

Nazwa, siedziba, forma prawna i powiernictwo Fundacji³

(1) Pod nazwą „Niemieckie Muzeum Historyczne” tworzy się posiadającą osobowość prawną federalną fundację prawa publicznego z siedzibą w Berlinie. Fundacja powstaje z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

(2) Fundacja jest powiernikiem fundacji niesamodzielnej „Fundacja Ucieczka, Wypędzenie, Pojednanie” (§ 15).

§ 2

Cel Fundacji

(1) Celem Fundacji jest prezentowanie całej niemieckiej historii w jej europejskim kontekście.

(2) Realizacji tego celu służą w szczególności:

1. Utworzenie, utrzymanie i dalszy rozwój stałej wystawy;
2. Nabywanie przedmiotów dotyczących niemieckiej historii, jak również ich inwentaryzacja, dokumentacja i w razie potrzeby konserwacja;
3. Wystawy czasowe, wykłady, seminaria, pokazy filmowe i inne wydarzenia;
4. Utrzymywanie biblioteki i medioteki;
5. Badania i publikacje;
6. Współpraca z niemieckimi i międzynarodowymi muzeami i innymi instytucjami właściwymi merytorycznie.

§ 3

Majątek Fundacji

(1) Z wejściem w życie tej ustawy majątek spółki Deutsches Historisches Museum-GmbH, wraz ze zobowiązaniami i majątkiem ruchomym Republiki Federalnej Niemiec, które zostały nabyte i udostępnione na cele „Niemieckiego Muzeum Historycznego”, przechodzi na Fundację „Niemieckie Muzeum Historyczne”. Jednocześnie przestaje istnieć spółka Deutsches

¹ Tłumaczyła R. Formuszewicz. Przypisy do tekstu projektu pochodzą od tłumaczki.

² Niemieckim ustawom nadawany jest oficjalny skrót

³ Tekst projektu nie posługuje się terminami *Treuhand* i *Treuhänder*, ale *Trägerschaft* i *Träger* na określenie więzi organizacyjno-prawnej między fundacją „Niemieckie Muzeum Historyczne” oraz „Fundacją Ucieczka, Wypędzenie, Pojednanie”. Decyzja o zastosowaniu w tłumaczeniu jako ekwiwalentnych terminów „powiernictwo” i „powiernik” służyć ma uwidocznieniu specyfiki fundacji niesamodzielnej (*unselbständige Stiftung*) jako fundacji powierniczej (*Treuhandstiftung*).

Historisches Museum-GmbH. Kierownictwo spółki zgłasza przeniesienie majątku i wygaśnięcie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością do rejestru handlowego.

(2) Dla realizacji celu Fundacji przyznaje się roczną dotację Federacji stosownie do każdorazowej federalnej ustawy budżetowej, jak również §§ 23 i 44 federalnej ordynacji budżetowej (*Bundshaushaltsordnung*) wraz z wydanymi do niej przepisami administracyjnymi.

(3) Fundacja jest uprawniona do przyjmowania przysporzeń od innych podmiotów. Przyjęcie może mieć miejsce tylko wówczas, gdy nie jest związane z żadnymi poleceniami, które utrudniają realizację celu Fundacji. Przyjmuje się, że utrudnienie realizacji celu ma miejsce wówczas, gdy wypełnienie poleceń wymaga nakładu, który jest nieproporcjonalny do wartości przysporzenia.

(4) Majątek Fundacji należy wykorzystywać wyłącznie zgodnie z celem Fundacji.

§ 4

Statut

Fundacja nadaje sobie statut, który uchwała jej Kuratorium i który wymaga zatwierdzenia przez organ nadzoru prawnego. To samo obowiązuje odnośnie do zmian w statucie.

§ 5

Organy Fundacji

Organami Fundacji są:

1. Kuratorium,
2. Prezes (*Präsidentin* albo *Präsident*)⁴,
3. Rada Naukowa.

§ 6

Kuratorium

(1) Kuratorium składa się z piętnastu członków delegowanych każdorazowo na pięć lat.

(2) Do Kuratorium po pięciu członków delegują:

1. Parlament Federalny
2. Rząd Federalny, w tym po jednym członku proponowanym przez Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów i przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych
3. kraje Federacji, w tym jednego członka Kraj Berlina.

Dla każdego członka deleguje się zastępcę na wypadek zaistnienia przeszkody dla jego osobistego działania. Członkowie delegowani przez Parlament Federalny i ich zastępcy muszą przez cały okres delegowania być posłami do Parlamentu Federalnego. Jeśli przeszkoda dotyczy również zastępcy, prawo głosu może być wykonywane przez innego członka lub przez zastępcę członka Kuratorium.

(3) Delegujące podmioty mogą odwołać każdego delegowanego przez siebie członka lub zastępcę członka. W przypadku wyłączenia członka lub zastępcy członka, deleguje się nowego członka lub zastępcę członka na okres pozostający do upływu pięciu lat.

(4) Kuratorium wybiera przewodniczącego spośród członków delegowanych przez Rząd Federalny; wiceprzewodniczącym jest członek delegowany przez Kraj Berlina.

(5) Kuratorium nadzoruje działalność kierownictwa Fundacji. Podejmuje decyzje odnośnie do wszystkich zasadniczych kwestii, w szczególności głównych rysów kształtowania programu, statutu, planu gospodarczego, wyznaczeniu biegłych rewidentów i ważnych decyzji personalnych. Prawa i obowiązki członków Kuratorium odpowiadają prawom i obowiązkom członków rady nadzorczej spółki akcyjnej. Prezes informuje Kuratorium o swojej działalności.

(6) Kuratorium jest zdolne do podejmowania uchwał przy obecności lub reprezentacji więcej niż połowy członków.

(7) Uchwały dotyczące statutu i jego zmian wymagają większości dwóch trzecich oddanych głosów. W statucie mogą zostać określone dalsze kwalifikowane większości. W pozostałych przypadkach uchwały wymagają większości oddanych głosów. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos osoby przewodniczącej Kuratorium. Rozstrzygnięcia w kwestiach podatkowych i personalnych nie mogą zapadać przeciw głosowi członka Kuratorium

⁴ Niemiecka redakcja uwzględnia politykę równouprawnienia płci w warstwie językowej. Dla zapewnienia przejrzystości tekstu zrezygnowano w tłumaczeniu z wiernego oddania tego rodzaju sformułowań, sygnalizując je tylko w zasadniczych punktach.

delegowanego na wniosek Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów lub członka, który go reprezentuje.

(8) W posiedzeniach Kuratorium bierze udział Prezes i Przewodniczący Rady Naukowej z głosem doradczym, chyba że Kuratorium w danym przypadku zdecyduje inaczej.

(9) Szczegóły reguluje statut.

§ 7

Prezes (*Präsidentin* albo *Präsident*)

(1) Prezesa powołuje Kuratorium po wysłuchaniu Rady Naukowej. Pierwszym Prezesem Fundacji zostaje dotychczasowy prezes zarządu (*Geschäftsführer*) spółki Deutsches Historisches Museum-GmbH.

(2) Prezes składa Kuratoriumu sprawozdania odpowiednio do § 90 ustawy o spółkach akcyjnych (*Aktiengesetz*). Sprawozdania wymienione w § 90 ust. 1 zdanie 1 ustawy o spółkach akcyjnych składa się pisemnie.

(3) Prezes prowadzi bieżącą działalność Fundacji, wykonuje uchwały Kuratoriumu, decyduje we wszystkich sprawach, o ile nie należą one do właściwości Kuratoriumu, reprezentuje Fundację na zewnątrz.

(4) Czynności prawne i działania Prezesa o istotnym znaczeniu wymagają zgody Kuratoriumu.

(5) Szczegóły reguluje statut.

§ 8

Rada Naukowa

(1) W skład Rady Naukowej wchodzi nie mniej niż 12 i nie więcej niż 25 ekspertów. Powoływani są przez Kuratorium na 5 lat. Ponowne powołania są dopuszczalne.

(2) Rada Naukowa doradza Kuratoriumu i Prezesowi.

(3) Szczegóły reguluje statut.

§ 9

Działalność społeczna

Członkowie Kuratoriumu i Rady Naukowej wykonują swoją funkcję społecznie. Zwrot kosztów podróży i pozostałych wydatków odbywa się zgodnie z przepisami obowiązującymi federalną administracją bezpośrednią.

§ 10

Nadzór; roczne sprawozdanie finansowe; plan gospodarczy; kontrola budżetowa i audyt, kontrola

(1) Fundacja wraz z fundacją niesamodzielną podlega nadzorowi prawnemu Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów.

(2) Fundacja sporządza roczne sprawozdanie finansowe i raport z działalności odpowiednio do przepisów trzeciej księgi kodeksu handlowego odnośnie do dużych spółek kapitałowych i zleca ich badanie. Przewodniczący udziela zlecenia na badanie; biegły rewident składa sprawozdanie Kuratoriumu.

(3) Fundacja sporządza plan gospodarczy włącznie z rachunkiem przejściowym według federalnej ordynacji budżetowej. Prowadzenie budżetu i działalności gospodarczej dostosowane jest do przepisów obowiązujących federalną administracją bezpośrednią.

(4) Prowadzenie budżetu i działalności gospodarczej Fundacji włącznie z fundacją niesamodzielną podlega, bez uszczerbku dla kontroli przez Federalny Trybunał Obrachunkowy na podstawie § 111 federalnej ordynacji budżetowej, badaniu przez określony w statucie podmiot.

§ 11

Sprawozdawczość

Fundacja przedkłada co dwa lata publicznie dostępne sprawozdanie z działalności i planów.

§ 12

Zatrudnieni

(1) Czynności Fundacji wykonywane są zasadniczo przez pracowników. Do pracowników Fundacji stosuje się obowiązujące dla pracowników Federacji umowy taryfowe i pozostałe przepisy. Zdanie drugie obowiązuje odpowiednio w stosunku do uczących się zawodu.

(2) Fundacja wstępuje bez uszczerbku dla § 12 ust. 1 zdania 2 i 3 w prawa i obowiązki spółki Deutsches Historisches Museum-GmbH oraz w stosunki pracy i kształcenia zawodowego istniejące w chwili likwidacji spółki.

(3) Fundacja ma prawo zatrudniać urzędników (*Beamte*) zgodnie z § 121 ustawy ramowej o ujednoczeniu prawa urzędniczego (*Beamtenrechtsrahmengesetz*). Urzędniczką i urzędnicy Fundacji z wyjątkiem prezesa mianowani są przez osobę, która przewodniczy Kuratorium, o ile uprawnienie do mianowania nie zostało w statucie powierzone Prezesowi. Prezes mianowany jest przez Prezydenta Federalnego.

(3) Organem służbowym najwyższego szczebla dla urzędników Fundacji jest Kuratorium. § 187 Federalnej ustawy o urzędnikach państwowych (*Bundesbeamtengesetz*) pozostaje nienaruszony.

§ 13

Oplaty

(1) Za korzystanie z urządzeń Fundacji, jak również za wstęp na szczególne wydarzenia pobierane są opłaty.

(2) Fundacja jest upoważniona do bliższego określenia w statucie okoliczności podlegających opłatom i do przewidzenia przy tym stałych stawek lub stawek ramowych. Przy obliczaniu opłat uwzględnia się rodzaj i zakres każdorazowego korzystania, jak również powiązane z nim nakłady personalne i rzeczowe. Zniżki, jak również zwolnienia z opłat, mogą zostać dopuszczone w pojedynczych przypadkach ze względów słuszności lub interesu publicznego.

§ 14

Pieczeń służbowa

Fundacja posługuje się jako pieczęcią służbową małą pieczęcią federalną z napisem „Stiftung Deutsches Historisches Museum“.

ROZDZIAŁ 2

FUNDACJA NIESAMODZIELNA „FUNDACJA UCIECZKA, WYPĘDZENIE, POJEDNANIE”

§ 15

Nazwa, siedziba, forma prawna

Pod nazwą „Fundacja Ucieczka, Wypędzenie, Pojednanie” tworzy się z wejściem w życie niniejszej ustawy fundację niesamodzielną prawa publicznego w Berlinie w powiernictwie Fundacji „Niemieckie Muzeum Historyczne”.

§ 16

Cel Fundacji

(1) Celem fundacji niesamodzielnej jest upamiętnienie w duchu pojednania ucieczki i wypędzenia w XX w.

(2) Realizacji tego celu służą w szczególności:

1. Utworzenie, utrzymanie i dalszy rozwój stałej wystawy dotyczącej ucieczki i wypędzenia w XX w., tła historycznego i kontekstów, jak również wymiaru europejskiego i następstw;
2. Wypracowanie wystaw monograficznych odnośnie do szczególnych aspektów tematyki całościowej;
3. Przedstawianie wyników badań i ustaleń naukowych;
4. Gromadzenie, dokumentacja i naukowa analiza odnośnych akt i materiałów, w szczególności także relacji świadków;
5. Współpraca z niemieckimi i międzynarodowymi muzeami i instytucjami badawczymi.

§ 17

Majątek Fundacji

(1) Z wejściem w życie niniejszej ustawy wszystkie ruchome składniki majątkowe nabyte i udostępnione przez Republikę Federalną dla tworzonej undacji niesamodzielnej „Fundacja Ucieczka, Wypędzenie, Pojednanie” przechodzą do majątku powiernika. To samo obowiązuje w stosunku do przedmiotów majątkowych z przysporzeń od innych podmiotów dla tworzonej fundacji niesamodzielnej „Fundacja Ucieczka, Wypędzenie, Pojednanie”. Powiernik zarządza tym majątkiem specjalnym w rozdzielnosci od swojego majątku.

(2) Dla realizacji celu fundacji powiernik otrzymuje na fundację niesamodzielną roczną dotację Federacji stosownie do każdorazowej federalnej ustawy budżetowej jak również §§ 23 i 44

federalnej ordynacji budżetowej (*Bundeshaushaltsordnung*) wraz z wydanymi do niej przepisami administracyjnymi.

(3) Powiernik jest uprawniony do przyjmowania przysporzeń od innych podmiotów. Przyjęcie może mieć miejsce tylko wówczas, gdy nie jest związane z żadnymi poleceniami, które utrudniają realizację celu Fundacji. Przyjmuje się, że utrudnienie realizacji celu ma miejsce wówczas, gdy wypełnienie poleceń wymaga nakładu, który jest nieproporcjonalny do wartości przysporzenia.

(4) Majątek Fundacji należy wykorzystywać wyłącznie zgodnie z celem Fundacji.

(5) Powiernik dysponuje środkami fundacji z rocznej dotacji Federacji w wykonaniu uchwał Rady fundacji niesamodzielnej.

(6) Powiernik sporządza dla fundacji niesamodzielnej na 31 grudnia każdego roku sprawozdanie przedstawiające sytuację majątkową i wykorzystanie środków. W ramach swoich publicznych obowiązków informacyjnych dokłada starań o odpowiednią jawność działań fundacji.

§ 18

Gremia i kierownictwo fundacji niesamodzielnej

(1) Przy fundacji niesamodzielnej utworzone zostają:

1. Rada Fundacji,
2. Naukowe Koło Doradców.

Członkowie Rady Fundacji i Naukowego Koła Doradców wykonują swoje funkcje społecznie.

(2) Fundacja niesamodzielna ma Dyrektora (*Direktorin* albo *Direktor*).

§ 19

Rada Fundacji

(1) Rada Fundacji składa się z trzynastu członków.

(2) Wskazywani są:

1. dwaj członkowie przez Parlament Federalny,
2. po jednym członku przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Federalne Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów,
3. trzech członkowie przez Związek Wypędzonych (*Bund der Vertriebenen e.V.*),
4. po jednym członku przez Kościół Ewangelicki, Kościół Katolicki w Niemczech i Centralną Radę Żydów w Niemczech (*Zentralrat der Juden in Deutschland*).

Dla każdego członka wskazuje się zastępcę na wypadek zaistnienia przeszkody dla jego osobistego działania. Członkowie wskazani przez Parlament Federalny muszą być postami Parlamentu Federalnego.

(3) Wyznaczeni członkowie i ich zastępcy powoływani są przez Rząd Federalny na okres pięciu lat. Mandat wygasa przed upływem okresu powołania, jeżeli członek lub zastępca członka został wyznaczony jako pełniący funkcję w ramach organu uprawnionego do wyznaczenia i następnie przestaje pełnić tę funkcję. W tym przypadku wyznacza się i powołuje na okres pozostający do upływu pięciu lat nowego członka lub nowego zastępcę.

(4) Z urzędu członkami są Prezes (§ 7) i prezes Fundacji Dom Historii Republiki Federalnej Niemiec (*Haus der Geschichte der Bundesrepublik Deutschland*). Zastępcami tych członków są ich statutowi przedstawiciele.

(5) W przypadku zaistnienia przeszkody dla osobistego działania członka lub jego zastępcy, prawo głosu może być wykonywane przez innego członka lub zastępcę członka.

(6) Uchwały zapadają większością oddanych głosów. Przewodniczy członek mianowany przez Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów. Dyrektor i przewodniczący Naukowego Koła Doradców uczestniczą z prawem zabierania głosu.

(7) Rada Fundacji określa główne zarysy programu fundacji i decyduje o wszystkich zasadniczych sprawach fundacji niesamodzielnej, o ile przez to nie narusza zasadniczych interesów administracyjnych powiernika. Rada Fundacji decyduje w szczególności o wykorzystaniu środków od wysokości wydatków bliżej określonej w regulaminie, o powołaniu członków Naukowego Koła Doradców, jak również o mianowaniu lub zatrudnieniu Dyrektora oraz jego zwolnieniu lub wypowiedzeniu oraz kontroluje jego działalność. Rada Fundacji nadaje sobie regulamin.

(8) Prezesowi (§ 7) przysługuje prawo weta wobec decyzji Rady Fundacji, jeżeli naruszają przepisy prawa, w szczególności statut powiernika lub zasady gospodarności i oszczędności.

(9) W kwestiach budżetowych i personalnych uchwały można powziąć tylko za zgodą członka Rady Fundacji wskazanego przez Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów.

§ 20

Naukowe Koło Doradców

(1) Rada Fundacji zakłada Naukowe Koło Doradców liczące do dziewięciu członków. Członkowie powoływani są na pięć lat. Ponowne powołania są dopuszczalne. Członkami Naukowego Koła Doradców muszą być osoby, które na gruncie swojego zawodu są właściwe dla doradzania Radzie Fundacji i Dyrektorowi w kwestiach specjalistycznych.

(2) Naukowe Koło Doradców doradza Radzie Fundacji i Dyrektorowi stosownie do celu fundacji w kwestiach specjalistycznych. Powinno przyczyniać się do prezentowania przez fundację niesamodzielną wydarzeń historycznych w sposób wyważony i opierając się na ustaleniach nauki historii, jak również atrakcyjny, szeroki i pogłębiony.

(3) Naukowe Koło Doradców wybiera ze swego grona przewodniczącego i jego zastępcę większością oddanych głosów. W posiedzeniach Naukowego Koła Doradców uczestniczy Dyrektor jak również Przewodniczący Rady Fundacji z prawem zabierania głosu.

§ 21

Dyrektor

(1) Dyrektor kieruje fundacją niesamodzielną, wykonuje uchwały Rady Fundacji i przygotowuje jej posiedzenia. O działalności należy stosownie informować Radę Fundacji.

(2) Za zgodą Rady Fundacji Dyrektor może zostać zatrudniony w stosunku urzędniczym na czas określony wynoszący pięć lat albo w ramach pozataryfowego stosunku pracy powyżej najwyższej określonej umową taryfową grupy uposażenia, o ile jest to konieczne dla realizacji zadań.

ARTYKUŁ 2

ZMIANA FEDERALNEJ USTAWY O UPOSAŻENIACH (BUNDESBESOLDUNGSGESETZ)

W załączniku I (Federalne regulaminy uposażenia A i B) federalnej ustawy o uposażeniach w brzmieniu obwieszczenia z dnia 6 sierpnia 2002 r. (BGBl. I s. 3020), które ostatnio zmienione zostało przez § 62 ust. 3 ustawy z 17 czerwca 2008 r. (BGBl. I s. 1010), dodane zostają w grupie uposażenia B 3 po pozycji „Direktor Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung” pozycja „Direktor der Stiftung Flucht, Vertreibung, Versöhnung” i w grupie uposażenia B 5 po pozycji „Präsident und Professor der Bundesanstalt für Straßenwesen” pozycja „Präsident und Professor der Stiftung Deutsches Historisches Museum”.

ARTYKUŁ 3

WEJŚCIE W ŻYCIE

Niniejsza ustawa wchodzi w życie w dniu następującym po jej ogłoszeniu.

Instytut Zachodni jest jednostką naukowo-badawczą. Działa nieprzerwanie od 1944 r. Organem założycielskim Instytutu jest Minister Spraw Zagranicznych RP.

Czaspisma Instytutu Zachodniego:

- „Przegląd Zachodni”
- „WeltTrends. Zeitschrift für internationale Politik und vergleichende Studien”
- „Siedlisko”
- „Biuletyn Instytutu Zachodniego”

Nowości wydawnicze Instytutu Zachodniego:

- Declining Cities/Developing Cities: Polish and German Perspectives, ed. M. Nowak, M. Nowosielski, Poznań 2008;
- Ślązacy, Kaszubi, Mazurzy i Warmiacy – między polskością a niemieckością, red. A. Sakson, Poznań 2008;
- B. Koszel, Polska i Niemcy w Unii Europejskiej. Pola konfliktów i płaszczyzny współpracy, Poznań 2008;
- J. Dobrowolska-Polak, Niemiecka polityka działań humanitarnych, „Zeszyty Instytutu Zachodniego” nr 47/2008, Poznań 2008.